

# **МОВА РОЗМІТКИ ГІПЕРТЕКСТУ - МОВА HTML**

*Web-сторінка - це створений за допомогою мови HTML текстовий файл, який можна відобразити у вікні Web-броузера.*

**Мова HTML була запропонована Тімом Бернерсом-Лі у 1989р., як один з компонентів технології розробки системи WWW для опису того, як має виглядати документ. Різні структурні елементи Web-сторінки позначають відповідними операторами, які називаються *тегами*.**

*Сукупність тегів і правил їх використання називається мовою HTML (HyperText Markup Language – мова розмітки гіпертексту).*

*Файл даних, фрагменти якого розмічені тегами мови HTML, називається HTML-документом.*

*Ім'я такого файлу звичайно має розширення `.htm` чи `.html`. HTML-документ, поміщений на Web-сервер, є Web-сторінкою, яка переглядається за допомогою Web-броузера.*

# Як створити WEB-сторінку

1. Створити файл типу «**Текстовий документ**»
2. Набрати в ньому код HTML-документа (Web-сторінки)
3. Відкрити меню «**Файл**» і вибрати в пункт «**Зберегти як...**»
4. У вікні, що з'явилося, навпроти «**Ім'я файлу**» ввести ім'я файлу (наприклад, своє прізвище латинськими буквами) і через крапку вказати розширення **htm**. Натиснути кнопку «**Зберегти**».
5. відкрийте цей файл за допомогою браузера.

# ПЕРЕГЛЯД HTML-КОДУ СТОРІНКИ



# ТЕГ (АНГЛ. TAG – ОЗНАКА, МІТКА) —

- це фрагмент коду, який описує певний елемент документа HTML і міститься в спеціальних дужках < >
- кінцевий тег має символ /
- бувають парні та непарні (елементи, створені парними, називаються *контейнерами*).

Наприклад:

```
<BODY> ... </BODY>
```

```
<TABLE> ... </TABLE>
```

# Теги:

- задають правила форматування тексту;
- визначають межі дії елемента;
- відокремлюють один елемент від іншого.



# КАТЕГОРІЇ ТЕГІВ HTML:

1. **Структурні** – це елементи, які *обов'язкові* для HTML-документа
2. **Блокові** – це елементи, які призначені для форматування текстових блоків
3. **Текстові** – це елементи, які задають...  
розмітку шрифту, розмітку тексту
4. **Спеціальні** – це елементи порожнього рядка, якірний елемент, упроваджені елементи, елементи таблиці.



# СТРУКТУРНІ ТЕГИ

- **<HTML>...</HTML>** – початок та кінець документа.
- **<HEAD>...</HEAD>** – початок та кінець заголовка.
- **<TITLE>...</TITLE>** – текст між даними тегами інтерпретується, як назва сторінки і відображається в рядку заголовка вікна браузера.
- **<BODY>...</BODY>** – містить оформлення гіпертексту для відображення браузером, цю частину називають тілом документа.

# СТРУКТУРА HTML-ДОКУМЕНТА:

<!DOCTYPE> – службова інформація для браузера

<HTML>

<HEAD>

<TITLE>...</TITLE>

</HEAD>

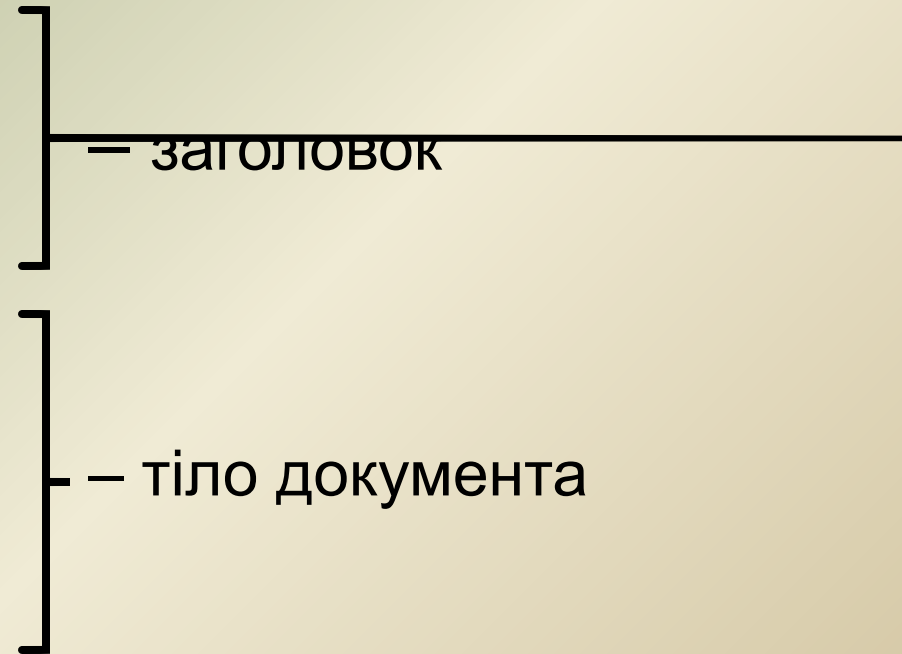
<BODY >

.....

.....

</BODY>

</HTML>



# Параметри тега BODY

✓ **BACKGROUND** = " d: \my web\picture 1. gpj"

Задає шлях до картинки для тла

✓ **BGCOLOR** = "white"

Задає білий колір тла, якщо не використовується тло-картинка

✓ **BGPROPERTIES** = "fixed"

Фонове зображення не прокручується

**TEXT** = "black"

Задає колір тексту (тут чорний) на сторінці

# Створення заголовків (Headings) <H*i*>... </H*i*>

<HTML>

<HEAD><TITLE> Приклади різнорівневих  
заголовків </TITLE></HEAD>

<BODY>

<H1>Приклад заголовку розміру H1 </H1>

<H2>Приклад заголовку розміру H2 </H2>

<H3>Приклад заголовку розміру H3 </H3>

<H4>Приклад заголовку розміру H4 </H4>

<H5>Приклад заголовку розміру H5 </H5>

<H6>Приклад заголовку розміру H6 </H6>

</BODY></HTML>

## Абзаци (*Paragraphs*) `<P>... </P>`

Для того, щоб розділити текст на абзаци, використовують парний тег `<P>`. Все що знаходиться між `<P>` і `</P>` складає один абзац (тег `</P>` необов'язковий). Абзаци відокремлюються порожніми рядками.

### Теги вирівнювання:

- ▣ `<CENTER>` елемент `</CENTER>`

Вирівнювання до центру

- ▣ `<LEFT>` елемент `</LEFT>`

Вирівнювання до лівого краю

- ▣ `<RIGHT>` елемент `</RIGHT>`

Вирівнювання до правого краю

## Теги для розміщення тексту (вони одинарні):

|                                     |   |
|-------------------------------------|---|
| <b>&lt;P&gt;</b>                    | Цей тег означає початок нового абзацу. Його можна записувати в кінці попереднього. Наступне після тега <P> речення починатиметься з нового, вирівняного до лівого краю, абзацу без відступу. Між абзацами буде порожній рядок. Зауважимо, що тег <P> може використовуватися як парний:<br><P> текст абзацу </P> |
| <b>&lt;BR&gt;</b>                   | Наступний за цим тегом текст буде наведено у новому рядку без пропуску рядка  |
| <b>&lt;HR&gt;</b>                   | У рядку буде проведена горизонтальна лінія  |
| <b>&lt;PRE&gt;текст&lt;/PRE&gt;</b> | Зберегти форматування вже набраного тексту  |

# Теги форматування символів тексту (вони парні):

|   |   |
|---|---|
| <b>&lt;B&gt; текст &lt;/B&gt;</b>                     | <b>Товстий шрифт тексту</b>   |
| <b>&lt;I&gt; текст &lt;/I&gt;</b>                     | <i>Шрифт-курсив</i>   |
| <b>&lt;U&gt; текст &lt;/U&gt;</b>                     | <u>Підкреслений шрифт</u>   |
| <b>&lt;SUB&gt; текст &lt;/SUB&gt;</b>                 | Нижній індекс. Вираз H <sub>2</sub> O, пишуть<br>H<SUB>2</SUB>O                     |
| <b>&lt;SUP&gt; текст &lt;/SUP&gt;</b>                 | Верхній індекс,   |
| <b>&lt;BIG&gt; текст &lt;/BIG&gt;</b>                 | ВЕЛИКИЙ шрифт   |
| <b>&lt;SMALL&gt; текст<br/>&lt;/SMALL&gt;</b>         | Малий шрифт   |
| <b>&lt;B&gt; &lt;I&gt; текст &lt;/I&gt;&lt;/B&gt;</b> | <i>Товстий курсив.</i> Цей приклад демонструє застосування принципу вкладення тегів |



| <i><b>КОЛІР</b></i>         | <i><b>ШІСТНАДЦЯТКОВИЙ<br/>ЕКВІВАЛЕНТ</b></i> |
|-----------------------------|--|
| BLACK (чорний)              | <b>#000000</b>                               |
| MAROON (темно-бордовий)     | <b>#800000</b>                               |
| GREEN (зелений)             | <b>#008000</b>                               |
| NAVY (темно-синій)          | <b>#000080</b>                               |
| PURPLE (фіолетовий)         | <b>#800080</b>                               |
| TEAL (зеленувато-блакитний) | <b>#008080</b>                               |
| GRAY (сірий)                | <b>#808080</b>                               |
| SILVER (сріблястий)         | <b>#C0C0C0</b>                               |
| RED (червоний)              | <b>#FF0000</b>                               |
| LIME (лимонний)             | <b>#00FF00</b>                               |
| YELLOW (жовтий)             | <b>#FFFF00</b>                               |
| BLUE (синій)                | <b>#0000FF</b>                               |



# КОДИ КОЛЬОРІВ

| Код     | Колір           | Код     | Колір         |
|---------|-----------------|---------|---------------|
| #000000 | ЧОРНИЙ          | #000080 | ТЕМНО-СИНІЙ   |
| #0000FF | СИНІЙ           | #800080 | ПУРПУРОВИЙ    |
| #FF00FF | БУЗКОВИЙ        | #FF0000 | ЧЕРВОНИЙ      |
| #808080 | СІРИЙ           | #C0C0C0 | СРІБНИЙ       |
| #008000 | ЗЕЛЕНИЙ         | #008000 | ТЕМНО-ЗЕЛЕНИЙ |
| #00FF00 | ЯСКРАВО-ЗЕЛЕНИЙ | #FFFFFF | БІЛИЙ         |
| #800000 | КАШТАНОВИЙ      | #FFFF00 | ЖОВТИЙ        |

Приклад 4. Створення WEB -сторінку, яка виводить на екран вірш:

**<HTML>**

**<HEAD><TITLE>** Мій улюблений вірш **</TITLE></HEAD>**

**<BODY>**

**<CENTER><H1>**Причина**</H1></CENTER>**

**<H2 ALIGN=RIGHT>**Тарас Шевченко**</H2>**

**<H3>**

**<p ALIGN=LEFT>**

Рече та стогне Дніпр широкий,**<BR>**

Сердитий вітер завива,**<BR>**

Додолу верби гне високі,**<BR>**

Горами хвилі підійма...**</p>**

**<H3>**

**<HR ALIGN=CENTER WIDTH=75% SIZE=5 COLOR=RED >**

**</BODY></HTML>**

|                                | Списки   |  |
|--------------------------------|--|--|
| Нумерований                    | <b>&lt;OL&gt;&lt;LI&gt;&lt;/OL&gt;</b>                                 | <i>&lt;LI&gt; перед кожним елементом</i>           |
| Тип нумерації                  | <b>&lt;OL TYPE=A a I i 1&gt;</b>                                       | <b>A a I i 1</b> – тип нумерації                   |
| Маркірований (невпорядкований) | <b>&lt;UL TYPE = DISC   CIRCLE   SQUARE&gt; &lt;LI&gt; &lt;/UL&gt;</b> | <i>&lt;LI&gt; перед кожним елементом</i>           |
| Список визначень               | <b>&lt;DL&gt; &lt;DT&gt; &lt;DD&gt; &lt;DL&gt;</b>                     | <i>&lt;DT&gt; — термін &lt;DD&gt; — визначення</i> |

# Приклад

**<ul>**

**<li>Елемент**

**списку</li>**

**<li>Інший елемент**

**списку</li>**

**</ul>**

**•Елемент списку**

**•Інший елемент списку**

**<ol>**

**<li>Перший елемент**

**списку</li>**

**<li>Другий елемент**

**списку</li>**

**</ol>**

**1.Перший елемент списку**

**2.Другий елемент списку**

# Теги оформлення таблиць

|                           |  |  |
|---------------------------|--|--|
| Визначити таблицю         | <code>&lt;TABLE&gt; &lt;/TABLE&gt;</code>                  |  |
| Таблиця з рамкою          | <code>&lt;TABLE BORDER=?&gt;<br/>&lt;/TABLE&gt;</code>     | <i>? — товщина рамки в пікселях</i>    |
| Таблиця фіксованої ширини | <code>&lt;TABLE<br/>WIDTH=?&gt;<br/>&lt;/TABLE&gt;</code>  | <i>у точках</i>                        |
| Ширина у відсотках        | <code>&lt;TABLE<br/>WIDTH=%&gt;<br/>&lt;/TABLE&gt;</code>  | <i>у відсотках від ширини сторінки</i> |
| Таблиця фіксованої висоти | <code>&lt;TABLE<br/>height=?&gt;<br/>&lt;/TABLE&gt;</code> |  |
| Рядок у таблиці           | <code>&lt;TR&gt; &lt;/TR&gt;</code>                        |  |



|                           |  |                                     |
|---------------------------|--|-------------------------------------|
| Вирівнювання по вертикалі | <b>&lt;TR valign ="top"   " bottom "  "middle"&gt;</b> | <i>Зверху, знизу, посередині</i>    |
| Комірка таблиці           | <b>&lt;TD&gt; &lt;/TD&gt;</b>                          | <i>повинна бути всередині рядка</i> |
| Розтягування по стовпцю   | <b>&lt;TD COLSPAN=?&gt;</b>                            |                                     |
| Розтягування по рядку     | <b>&lt;TD ROWSPAN=?&gt;</b>                            |                                     |
| Заголовок таблиці         | <b>&lt;CAPTION&gt;текст&lt;/CAPTION&gt;</b>            |                                     |

**Наприклад:** Нехай потрібно створити таблицю з двома рядками і трьома стовпчиками наведеного виду і наповнення. У відповідних комірках таблиці задати колір фону (параметр bgcolor), висоту (height) і ширину (width) комірок таблиці в пікселях. Вирівняти вміст комірок таблиці *по горизонталі* і *по вертикалі*. Для створення цієї таблиці необхідно набрати такий текст (спочатку задаються рядки):

```
<table>
<tr>
<td height="35" width="50" bgcolor="#FFCC33" valign="top" >
<center> 1x1 </center></td>
<td width="50" bgcolor="#336699"> <center> 1x2 </center> </td>
<td width="50" bgcolor="#FFCC33" valign="bottom" > <center> 1x3
</center> </td>
</tr>
<tr>
<td height="35" width="50" bgcolor="#336699" valign="bottom" >
<center> 2x1</center>
<td width="50" bgcolor="#FFCC33"> <center> 2x2 </center> </td>
<td width="50" bgcolor="#336699" valign="top" > <center> 2x3
</center> </td>
</tr>
</table>
```

|     |     |     |   |
|-----|-----|-----|---|
| 1   | 2   | 3   |   |
| 1x1 | 1x2 | 1x3 | 1 |
| 2x1 | 2x2 | 2x3 | 2 |